

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

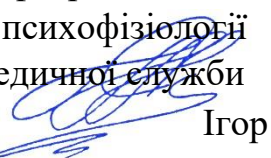
УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

Кафедра авіаційної, морської медицини та психофізіології

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри авіаційної морської
медицини та психофізіології
полковник медичної служби

 Ігор ТРІНЬКА

«01» _____ 09 _____ 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИФЕРЕНЦІЙНА ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) _____

вид дисципліни _____ професійно-спеціальна підготовка (вибіркова) _____
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка (обов'язкова/вибіркова))

форма навчання _____ денна _____
(денна/заочна)

Київ – 2020/2021 навчальний рік

1. Опис курсу та Веб-сайт його розміщення

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психофізіологічні показники індивідуально-типологічних відмінностей людини.

Вивчення дисципліни поширює системні знання з природничо-наукового і гуманітарного підходу до індивідуального і типологічного психофізіологічного функціонування, морфофізіологічних особливостей мозку людини. Практичні заняття проводяться у вигляді відпрацювання психофізіологічних показників вивчення індивідуально-типологічних відмінностей людини, які визначаються шляхом фізіологічних та психологічних методик. В процесі заняття викладач використовує індивідуальний підхід по питанням тематики дисципліни.

Основними організаційними формами навчання є лекційні, практичні заняття та семінарські заняття. Лекції покликані підвищити інтерес слухачів до глибшого самостійного вивчення питань навчальної дисципліни. Практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання та формують у слухачів навички, а семінарські заняття поглиблюють знання з цієї дисципліни.

Режим доступу до курсу на Навчальному порталі Української військово-медичної академії (УВМА):

<https://mcdl.mil.gov.ua/course/index.php?categoryid=489>

2. Мета викладання дисципліни

Метою викладання дисципліни є: набуття слухачами знань, умінь і навичок щодо теоретичних і практичних аспектів диференційних та типологічних особливостей психофізіологічних функцій людини, з'ясування закономірностей і особливостей індивідуальних і типологічних відмінностей у діяльності головного мозку щодо кваліфікованого використанню цих знань в лікувально-діагностичному та навчальному процесі.

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями навчальної дисципліни є:

вивчення диференційних та типологічних особливостей психофізіологічних функцій людини;

з'ясування закономірностей і особливостей індивідуальних і типологічних відмінностей у діяльності головного мозку;

навчити слухачів кваліфікованому використанню знань диференційної психофізіології в лікувально-діагностичному та навчальному процесі.

4. Очікувані результати (компетентності)

4.1. У процесі вивчення дисципліни слухачі повинні знати:

4.1.1. сучасні поняття та принципи диференційної та типологічної психофізіології;

4.1.2. індивідуальні та типологічні відмінності у діяльності головного мозку;

4.1.3. психофізіологічні особливості чоловіків і жінок;

4.1.4. особливості взаємовідносин, професійної та навчальної діяльності військовослужбовців у залежності від психофізіологічних особливостей;

4.1.5. основні методи дослідження у диференційної та типологічної психофізіології.

4.2. У процесі вивчення дисципліни слухачі повинні вміти:

4.2.1. Застосовувати основні методи дослідження індивідуальних та типологічних психофізіологічних відмінностей;

4.2.2. Використовувати отримані результати у визначенні індивідуальних та типологічних психофізіологічних особливостей військовослужбовців;

4.2.3. Визначати типи осіб за допомогою концептуальної моделі А, тестів та за іншими методиками;

4.2.4. Знаходити підхід до кожної людини, прогнозувати її поведінку в різних обставинах;

4.2.5. Проводити професійний добір відповідно з психічними та психофізіологічними якостями людини;

4.2.6. Оцінювати взаємовідносини у військовому колективі та навчальній діяльності у залежності від психофізіологічних особливостей військовослужбовців.

4.2.7. Мати уявлення щодо проблемних питань сучасної диференційної та типологічної психофізіології;

4.2.8. Ознайомитись з сучасними напрямками розвитку методів досліджень психофізіологічних функцій у диференційної та типологічної психофізіології.

4.3. Компетенції, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:

4.3.1. Загальні компетенції, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:

Здатність застосовувати на практиці набуті теоретичні знання, практичні навички і вміння (ЗК-3).

Здатність використовувати знання про основні напрямки та методи наукових досліджень для організації наукових досліджень у військово-медичній галузі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з застосуванням стандартних методик та з використанням програмно-технічних засобів (ЗК-4).

4.3.2.Професійні компетенції які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:

Здатність до управління первинним контактом з пацієнтом охоплюючи весь спектр проблем із здоров'ям, ефективно і належним чином надавати первинну медичну допомогу, раціонально використовуючи наявні ресурси охорони здоров'я, здійснюючі моніторинг, оцінку, удосконалення якості та безпечності медичної допомоги (СК-1).

Здатність застосовувати пацієнт-орієнтований підхід, з урахуванням інтересів пацієнта та розглядати його проблеми в контексті існуючих обставин; надавати тривалу і безперервну допомогу, яка визначається потребами пацієнта (СК-2).

Здатність розвивати спеціальні навички вирішення проблем з урахуванням поширеності хвороб та захворюваності прикріпленого населення, надавати допомогу при захворюваннях на ранніх і недиференційованих стадіях; ефективно та раціонально використовувати діагностичні і лікувальні заходи (СК-3).

Здатність до комплексної оцінки пацієнтів, що мають кілька медичних проблем, потребують одночасного лікування як гострих, так і хронічних станів; управляти та координувати профілактичні заходи, лікування, догляд, паліативну допомогу та реабілітацію (СК-4).

Здатність до орієнтації на громаду та узгодження з наявними ресурсами медико-санітарних потреб окремих пацієнтів і медико-санітарних потреб суспільства, в якому вони живуть (СК-5).

Здатність до цілісного підходу до вирішення проблем із здоров'ям пацієнтів, враховуючи їх фізичні, психологічні, соціальні, культурні особливості (СК-6).

Здатність до організації планування заходів медичної служби та здійснення обліку і звітності у військово-медичних підрозділах у мирний та воєнний час (СКв-1).

Здатність організувати і здійснювати лікувально-діагностичний процес, лікувально-профілактичні заходи та заходи з військово-лікарської експертизи та донорства серед особового складу військової частини у мирний та воєнний час (СКв-3).

4.4. Запланований результат навчання:

Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності (РНз-2).

Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки. Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи (РНз-5).

Вміти ефективно організувати роботу в закладі первинної медичної допомоги, з урахуванням нормативної бази та правових аспектів діяльності лікаря загальної практики-сімейного лікаря, роботу в команді, дбати про безперервний професійний розвиток (РНс-1).

Вміти застосовувати алгоритм первинної діагностики та скринінгу психічних і поведінкових розладів та їх лікування відповідно до протоколів та стандартів МОЗ України. Забезпечення маршруту пацієнта (РНс-17).

Організовувати планування заходів медичної служби та здійснення обліку і звітності у військово-медичних підрозділах у мирний та воєнний час (РНв-1).

Вміти організувати і здійснювати лікувально-діагностичний процес, лікувально-профілактичні заходи та заходи з військово-лікарської експертизи та донорства серед особового складу військової частини у мирний та воєнний час (РНв-3).

5. Пререквізити

Вміння працювати на ПЕОМ, здійснювати пошук інформації у глобальній мережі Інтернет, використовувати сучасні інформаційні технології.

«Диференційна психофізіологія» як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні слухачами УВМА диференційних та типологічних особливостей психофізіологічних функцій людини, з'ясування закономірностей і особливостей індивідуальних і типологічних відмінностей у діяльності головного мозку.

6. Тривалість курсу

1. Обсяг дисципліни: 1 кредит ECTS, 30 годин.
2. Лекції: 2 години
3. Практичні заняття: 10 годин
4. Семінарські: 6 години
5. Форми контролю: поточний контроль, модульний контроль, залік без оцінки

Теми що розглядаються:

Тема 1. Сучасні поняття і принципи диференційної та типологічної психофізіології

Тема 2. Діагностика індивідуальних та типологічних відмінностей людини

Тема 3. Диференційна психофізіологія чоловіків і жінок

Тема 4. Диференційна психофізіологія взаємовідносин, професійної, навчальної та лікувальної діяльності

7. Інформація про викладача

Викладач	Трінька Ігор Степанович
Науковий ступінь, вчене звання	кандидат медичних наук, доцент
Посада	Начальник кафедри
Наукові інтереси	Авіаційна медицина, психофізіологія

Контактний телефон викладача	067 163 84 26
E-mail викладача	ihortrinka@ukr.net
Викладач	Краснопольський Арсеній Леонідович
Науковий ступінь, вчене звання	немає
Посада	Старший викладач кафедри
Наукові інтереси	психофізіологія, медична психологія, суднова медицина
Контактний телефон викладача	050 504 55 24
E-mail викладача	vmd_kadru@ukr.net

8. Методи викладання

Денна форма навчання;

- фронтальна форма навчання, коли усі слухачі під контролем викладача виконують одне і теж завдання одночасно;
- індивідуальна форма навчання, коли слухачі виконують завдання послідовно, один за одним.

При цьому, залежно від необхідності досягнення рівнів знання чи вміння викладач повинен використовувати наступні методи.

За джерелами знань використовують методи навчання:

словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж, робота з літературою;

наочні – демонстрація, ілюстрація, спостереження;

практичні – практична робота, вирішення задачі, самостійна робота.

Інтерактивні методи – дискусія, робота в малих групах, ділова гра.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи:

- пояснювальний (викладач доводить готову інформацію різними засобами,

а слухачі її сприймають, усвідомлюють та фіксують у пам'яті. Цей метод є одним із найбільш економічних способів передачі знань, передбачає використання таких засобів інформації, як слово (усне і друковане), різні наочні посібники,

плакати, комп'ютерний ілюстраційний матеріал і т. ін. Знання, які отримані в результаті реалізації цього методу не формують вміння, цей метод використовується для досягнення рівня «Знати»);

- репродуктивний (головною ознакою якого є доведення і повторення способу діяльності, згідно завдання викладача);

- проблемного викладу (використовується викладачем при постановці проблеми перед тими, хто навчається і подальшого її вирішення, але при цьому викладач показує шляхи рішення, розкриває хід своєї думки. Цей метод повинен застосовуватись викладачем під час проведення практичних занять.

Безпосереднім результатом проблемного викладання повинно бути засвоєння слухачами способу і логіки вирішення конкретної проблеми, але ще без вміння застосовувати їх самостійно);

- частково-пошуковий (для досягнення мети поступового наближення слухачів до самостійного вирішення проблем шляхом попереднього навчання виконання окремих елементів рішення. Використовується при виконанні практичних завдань коли спосіб пошуку оптимального рішення визначає викладач, але рішення знаходить сам слухач).

- дослідницький (використовується для забезпечення творчого застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування риси творчої діяльності. Формою застосування цього методу є завдання на самопідготовку).

За системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.

За основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка.

9. Політика курсу

Слухач повинен:

- вчасно приходити на заняття;
- у випадку пропуску лекційних / практичних занять без поважної причини, слухач може бути не допущений до підсумкового контролю (заліку), або його підсумкова оцінка буде знижена;
- добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю;
- брати активну участь у практичних заняттях;
- бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими слухачами, зокрема під час обговорення питань на лекційних , практичних та семінарських заняттях;
- на свій вибір має підготувати один реферат / одну презентацію з матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення;
- слухач може перескласти підсумковий модульний контроль у випадку отримання оцінки «незадовільно»;
- у випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, слухач отримає «0» балів;
- неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес в УВМА.

Якщо слухач має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, слухач має право звернутися до начальника кафедри чи керівництва факультету.

10. Види контролю знань та методи їх проведення

Складовою частиною процесу навчання є система контролю та звітності слухачів за якістю засвоєння навчального матеріалу. Головна мета контролю полягає у забезпеченні наукового рівня придбаних слухачами знань, міцності сформованих у них вмінь та навичок.

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються наступні форми та методи контролю і оцінювання знань:

- оцінювання слухача під час семінарських і практичних занять;
- складання підсумкового модульного контролю (заліку).

Для цього використовуються наступні засоби діагностики рівня підготовки слухачів - розв'язування ситуаційних завдань, тести, виконання практичних завдань з трактуванням та оцінкою їх результатів, контроль практичних навичок.

Кількість контрольних заходів, форми їх проведення, періодичність доводяться до слухачів на початку вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді заліку в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни.

Форма проведення контролю (усна, письмова, комбінована), зміст і структура контрольних завдань, білетів та критерії оцінювання обговорюються на засіданні кафедри і затверджуються начальником кафедри не пізніше ніж за місяць до початку складання контрольного заходу. Названі матеріали дійсні протягом навчального року, вони є складовою навчально-методичної документації з дисципліни і зберігаються на кафедрі. Можливе поєднання різних форм контролю.

11. Шкала оцінок

Оцінка успішності слухача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння модуля і має визначення за системою ECTS та шкалою, прийнятою в Україні.

Для слухачів, які не склали підсумковий модульний контроль, по завершенню вивчення дисципліни передбачається термін для перескладання.

Максимальна кількість балів, яку слухач може набрати під час всіх передбачених практичних та семінарських занять кредитного модуля, а також індивідуальних завдань, дорівнює 60 балам. За підсумковий модульний контроль слухач може набрати максимально 40 балів.

Рейтингова оцінка слухача з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

1. Відповіді на 2 семінарських заняттях;
2. Виконання 6 практичних завдань;
3. Виконання індивідуальних завдань;
4. Підсумкового модульного контролю.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

Ваговий (рейтинговий) бал за одну відповідь дорівнює:

$$60 : 4 = 14 \text{ балів}$$

- повне та самостійне виконання практичного завдання або повна та обґрунтована відповідь на запитання 12,6 - 14,0 (90-100%);
- неповне, але самостійне виконання практичного завдання або майже повна відповідь на запитання 10,6 - 12,5 (76-89%);
- виконання практичного завдання за допомогою викладача або неповна відповідь на запитання 8,4 - 10,5 (60-75%);
- слухачі не здатний виконати практичне завдання навіть за допомогою викладача або відсутня відповідь на запитання 0 - 8,3 (0-59%).

Максимальна кількість балів на всіх практичних та семінарських заняттях дорівнює:

$$4 \times 14,0 = 56 \text{ балів}$$

Мінімальна кількість балів, яку слухач може набрати під час всіх передбачених практичних та семінарських занять кредитного модуля, дорівнює:

$$4 \times 8,4 = 34 \text{ балів}$$

Залік.

Максимальна кількість балів за залік дорівнює: 40 балів:

- правильно та повністю виконані всі завдання заліку: 36-40 балів;
- частково виконані завдання заліку: 31-35 балів;
- завдання заліку виконані частково та з помилками: 25-30 балів;
- завдання заліку не виконані або виконані неправильно: 0-24 балів.

Змістовий модуль, тема	Максимальний бал	Мінімальний бал
Тема 1	14	8,4
Тема 2	14	8,4
Тема 3	14	8,4
Тема 4	14	8,4
Разом:	56	34
Індивідуальні завдання	4	
Разом за модуль	60	34
Підсумковий модульний контроль	40	25
Разом сума балів	100	59

Умови допуску до підсумкового модульного контролю (заліку)

Слухач допускається до підсумкового модульного контролю (заліку), якщо він до початку заліку ліквідував заборгованість за всіма видами робіт, які передбачені робочою навчальною програмою дисципліни.

Підвищення рейтингової оцінки (в балах) слухача з кредитного модуля відбувається шляхом виконання індивідуальних завдань за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу.

Рейтингова оцінка (в балах) з кредитного модуля (R1) має бути не менше 34 балів від суми рейтингових (вагових) балів контрольних заходів протягом вивчення кредитного модуля.

Слухач, який набрав рейтингову оцінку з кредитного модуля менше за 34 балів, до заліку не допускається. Він отримує оцінку **F** (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання підсумкового модульного контролю

Максимальна кількість балів за підсумковий модульний контроль (залік) (R2) дорівнює 40 балам, а мінімальна – 25 балам.

Порядок застосування рейтингової системи оцінювання

Рейтингова система оцінювання успішності з навчальної дисципліни доводиться слухачам на першому занятті.

Рейтингова оцінка (сума балів), яку слухач набрав з кредитного модуля за результатом всіх видів навчальних занять, доводиться до слухача на останньому занятті.

Рейтингова оцінка (в балах) кредитного модуля R визначається як сума рейтингового балу з кредитного модуля, яку слухач набрав протягом навчальних занять (R1) та рейтингового балу за результатами заліку (R2).

Для визначення оцінки за шкалою ЄКТС та національною шкалою рейтингова оцінка (в балах) кредитного модуля R переводиться згідно з таблицею.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
65-74	D	
60-64	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Структура та розподіл навчального часу з тем і видів навчальних занять з навчальної дисципліни «Диференційна психофізіологія»

1	2	3	4	5	6	7	8
Тема 1. Сучасні поняття і принципи диференційної та типологічної психофізіології							
1.	Лекція 1	2	2	-	1. Предмет, методи і задачі загальної, типологічної та диференційної психофізіології. 2. Обґрунтування психофізіологічної систематики з врахуванням одиночного, особливого, загального. Етапи розвитку диференційної та типологічної психофізіології. 3. Визначення диференційної психофізіології та її основних понять. 4. Типологічна психофізіологія та побудова її основних законів	Персональний комп'ютер. Мультимедійний проектор. Презентація за темою	Основна: 1. – 406 с., 4. – 592 с., 6. – 416 с., 7. – 1056 с. Допоміжна: 6. – 320 с., 8. – 411 с.
2.	Практичне заняття 1	2	2	-	1. Теоретико-методологічні принципи у вивченні індивідуальних та типологічних особливостей та відмінностей людини. 2. Практичне значення диференційної та типологічної психофізіології	Конспект лекції. Бланки методик, література, методична розробка за темою	Основна: 1. – 592 с., 6. – 416 с., 7. – 1056 с. Допоміжна: 6. – 320 с., 9. – 411 с.
Тема 2. Діагностика індивідуальних та типологічних відмінностей людини							

1	2	3	4	5	6	7	8
4.	Семінарське заняття 2/1	2	2	-	1. Установки. Психічні функції. Рациональність і ірраціональність. 2. Характеристика психотипів, фізіотипів та соматотипів. 3. Основні групи методів діагностики в диференційній та типологічній психофізіології	Конспект лекції. Методична розробка за темою. Реферати	Основна: 2. – 528 с., 3. – 701 с., 11. – 416 с., 12. – 716 с. Допоміжна: 7. – 532 с., 9. – 432 с., 18. – 404 с.
5.	Практичне заняття 2/1	4	4	-	1. Перелік основних методів вивчення індивідуальних та типологічних особливостей та відмінностей. 2. Відпрацювання комплексу методик вивчення психофізіологічних особливостей і відмінностей	Конспект лекції. Методичні розробки за темою. Бланки, таблиці	Основна: 2. – 528 с., 3. – 701 с., 11. – 416 с. 12. – 716 с. Допоміжна: 7. – 532 с., 9. – 432 с., 18. – 404 с.
Тема 3. Диференційна психофізіологія чоловіків і жінок							
7.	Семінарське заняття 3/1	2	2	-	1. Визначення термінів і основних понять диференційної психофізіології чоловіків і жінок. 2. Біологічні аспекти полові диференціації. Морфологічні та фізіологічні статеві різниці. 3. Психологічні особливості чоловіків та жінок. Пов'язуючи психічні структури та структури ідентичності: персона, его, тінь, аніма, анімус, сельф.	Конспект лекції. Методична розробка за темою. Реферати	Основна література: 1. – 528 с., 4. – 406 с., 6. – 236 с. 7. – 416 с. Допоміжна: 6. – 432 с. 9. – 624 с.

1	2	3	4	5	6	7	8
8.	Практичне заняття 3/1	2	2	-	1. Особливості чоловічої та жіночої сексуальності у залежності від конституційних типів 2. Методики вивчення статево ролевих особливостей чоловіків і жінок	Конспект лекції. Методичні розробки за темою. Робоча папка	Основна література: 1. – 528 с., 4. – 406 с., 6. – 236 с. 7. – 416 с. Допоміжна: 8. – 432 с. 9. – 624 с.
Тема 4. Диференційна психофізіологія взаємовідносин, професійної, навчальної та лікувальної діяльності							
10.	Семінарське заняття 4/1	2	2	-	1. Поняття про взаємовідносини осіб різних психотипів, їх природа. Моделі соціальної поведінки і ціннісні установки в малих групах. Розподіл ролей у групі. Стили комунікації. Дискомфорт групи. 2. Диференційно-психофізіологічні аспекти становлення професіонала. Саморозвиток і взаєморозвиток індивідуальностей. Світогляд. Особливості навчання і самонавчання у залежності від типологічних особливостей.	Конспект лекції. Методична розробка за темою. Реферати	Основна література: 1. – 376 с., 4. – 943 с., 6. – 464 с. 7. – 328 с. Допоміжна: 3. – 452 с., 12. – 544 с., 15. – 250 с.
11.	Практичне заняття 4/1	2	2	-	1. Формування військових підрозділів під задану мету. Функціональні і спеціалізовані групи. Динаміка розвитку групи. Побудова взаємовідносин в	Конспект лекції. Методичні розробки за темою. Робоча папка	Основна: 1. – 376 с., 4. – 943 с., 6. – 464 с. 7. – 328 с. Допоміжна:

1	2	3	4	5	6	7	8
					мікроколективі з урахуванням типологічних якостей індивідуумів. Групи соціотипів. 2. Оптимальна сфера професійної діяльності. Характеристика індивідуально-типологічних якостей і підбір кадрів. Стилі і сфери професійної діяльності.		3. – 452 с., 12. – 544 с., 15. – 250 с.
ЗАЛІК		2	2	-			

13. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Сучасні поняття і принципи диференційної та типологічної психофізіології

Перелік основних методів вивчення індивідуальних та типологічних особливостей та відмінностей.

Відпрацювання схеми психофізіологічного самовивчення.

Тема 2. Діагностика індивідуальних та типологічних відмінностей людини

Особливості структурно-функціонального підходу при дослідженні психіки.

Місце психотипології Юнга серед інших типологій.

Дослідження типів нервової діяльності

Тема 3. Диференційна психофізіологія чоловіків і жінок

Гендерні стереотипи, їх позитивні і негативні наслідки.

Стать і сексуальна поведінка. Психосексуальні стадії розвитку.

Маскулінність-фемінність і особливості особистості. Теорія андрогінності.

Тема 4. Диференційна психофізіологія взаємовідносин, професійної, навчальної та лікувальної діяльності

Психологічний мікроклімат у сім'ї, види взаємовідносин серед подружніх пар.

Здоров'я і індивідуальні особливості. Різниці в допінг-стратегіях і у використанні захисних механізмів.

Типи реагування на фрустрацію.

Типи особистості і схильність к певним захворювання, типи відношень до захворювання.

14. Питання до заліку

1. Предмет, методи і задачі загальної, типологічної та диференційної психофізіології. Зв'язок із іншими науками.

2. Методи диференційної психофізіології.

3. Етапи розвитку диференційної та типологічної психофізіології.

4. Загальні підходи до визначення норми.

5. Взаємодія середовища та спадковості.

6. Вплив соціуму на структурування інтегральної індивідуальності.

7. Асиметрія напівкуль як індивідуальна характеристика особистості.

8. Характеристика психотипів і методи її дослідження.

9. Теорія комплексного дослідження структури індивідуальності Б.Г. Ананьєва.

10. Поняття індивідуального стилю діяльності.

11. Диференційна психофізіологія і проблема профдобору.

12. Статеві та гендерні відмінності.

13. Монотонія та типологічні відмінності. Стійкість до монотонії.

14. Екстремальні ситуації та типологічні відмінності. Реакція на фрустрацію.

15. Значення диференційної психофізіології для професійної діяльності.
16. Інтелектуальна діяльність и типологічні відмінності.
17. Значення диференційної психофізіології для навчальної діяльності.

15. Рекомендована література

Основна (базова) література

1. Анастаси А. Дифференциальная психология. – М.: Апрель Пресс, ЭКСМО-Пресс, 2001. – 745 с
2. Аугустинавичуте А. Соционика: Введение. - М., СПб., 1998. – 448 с.
3. Голубева Э.А. Способности. Личность. Индивидуальность. – Дубна: «Феникс+», 2005. – 512 с.
4. Ильин Е.П. Дифференциальная психофизиология. – СПб.: Питер, 2001. – 464 с.
5. Ильин Е.П. Психология индивидуальных различий. – СПб.: Питер, 2004. – 701 с.
6. Ильин Е.П. Дифференциальная психофизиология мужчины и женщины. – СПб.: Питер, 2003. – 544 с.
7. Либин А.В. Дифференциальная психология: на пересечении европейских, российских и американских традиций. - М.: Смысл.; Издательский центр «Академия», 2004. - 527 с.
8. Юнг К.Г. Психологические типы. - СПб. - М.: Прогресс-Универс, 1995. - 716 с.

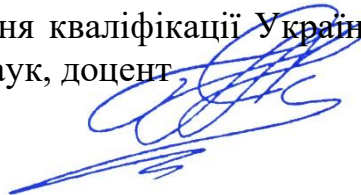
Додаткова література

1. Бочавер С.К. Дифференциальная психология: Учебное пособие. – М.: Флинта, Московский психолого-социальный институт, 2003. – 280 с.
2. Брагина Н.Н., Доброхотова Т.А. Функциональная асимметрия человека. - М., 1988. – 239 с.
3. Волков П. Многообразие человеческих миров. - СПб.: Аграф, 2000. - 512 с.
4. Гуленко В.В. Менеджмент слаженной команды (Соционика и соционализ для руководителя). – Н., 1992. – 192с.
5. Душков Б.А. Психология типов личности. – Екатеринбург: Деловая книга, М.: Академический проект, 1999. – 504 с.
6. Егорова М.С. Психология индивидуальных различий. – М.: Планета детей, 1997. – 325 с.
7. Ильин Е.П. Дифференциальная психофизиология. – СПб.: Питер, 2001. – 464 с.
8. Ильин И.А. Философия Гегеля как учение о конкретности Бога и человека. В 2-х томах. - СПб.: Наука, 1994. - 542 с.
9. Ковалёв А.Г., Мясищев В.Н. Психические особенности человека/Т. 1-2. - Л.: Изд-во ЛГУ, 1957 - т.1. - 264 с.(1960 - т. 2 -).
10. Купер К. Индивидуальные различия. – М.: Аспект Пресс, 2000. – 527 с.
11. Лазурский А.Ф. Избранные труды по психологии. - М.: Наука, 1997. - 446 с.

- 12.Лазурский А.Ф. Очерк науки о характерах. - М.: Наука, 1995. - 271 с.
- 13.Леонгард К. Акцентуированные личности. – К.: Вища школа, 1981. – 392 с.
- 14.Личко А.Е. Типы акцентуаций характера и психопатий у подростков. – М.: ЭКСМО, 1999. – 534 с.
- 15.Машков В.Н. Основы дифференциальной психологии. – СПб.: Изд-во С.-Петербургского ун-та, 1998. – 132 с.
- 16.Международная классификация болезней (10 пересмотр). Классификация психических и поведенческих расстройств. Клинические описания и указания по диагностике. // ВОЗ. - С. - Петербург. 1994. - 300 с.
- 17.Небылицын В.Д. Основные свойства нервной системы человека. - М.: Просвещение, 1966. - 383 с.
- 18.Овчинников Б.В., Павлов К.В., Владимирова И.М. Ваш психологический тип. – СПб.: Андреев и сыновья, 1994. – 235 с.
- 19.Седых Р.К. Информационный метаболизм. Соционика как метапсихологии. – М., 1994. – 256 с
- 20.Холодная М.А. Когнитивные стили. О природе индивидуального ума. – СПб.: Питер, 2004. – 384 с.
- 21.Штерн В. Дифференциальная психология и её методические основы. - М.: Наука, 1998. - 336 с.
- 22.Ясперс К. Общая психопатология. - М.: Практика, 1997. - 1056 с.

Провідний лектор:

Начальник кафедри авіаційної, морської медицини та психофізіології факультету перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії, кандидат медичних наук, доцент
полковник медичної служби

Ігор ТРІНЬКА

Лектор:

Старший викладач кафедри авіаційної морської медицини та психофізіології факультету перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії

полковник медичної служби

Арсеній КРАСНОПОЛЬСЬКИЙ